

تأثیر موضعی عسل بر ترمیم ضایعات استخوانی مندبیل Rat

اساتید راهنما: دکتر علی پیمانی مجاور، دکتر بهمن درخشان

نگارش: فرهاد حاجی زاده

شماره: ۲۹۵

چکیده

مقدمه

عسل به عنوان یک ماده غذایی قدیمی در ترمیم زخم‌های مختلف به کار رفته و نتایج مفیدی در روند التیام نشان داده است. علیرغم این موضوع، گزارشی از کاربرد آن در مورد ضایعات نسج سخت استخوان در پیشینه‌های تحقیقاتی وجود نداشته و میزان اثربخشی آن در این ضایعات که اتفاقاً اهمیت خاصی نیز در جراحی‌های ناحیه فک و صورت دارد، معلوم نمی‌باشد. مطالعه حاضر با هدف مقایسه تأثیر موضعی عسل بر ترمیم ضایعات استخوانی مندبیل موش صحرایی در دو زمان ۲ هفته و ۴ هفته بعد از ایجاد ضایعات صورت گرفت.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه آزمایشگاهی، ۲۴ رأس موش صحرایی انتخاب و زخم استخوانی به شکل دایره با قطر ۲mm در ناحیه انگل مندبیل آنها ایجاد شد. نواحی زخم در نیمی از حیوانات با کاربرد موضعی عسل غیراستریل درمان شده و در نیمی دیگر، هیچ درمانی صورت نگرفت (شاهد). موش‌ها با دسترسی آزاد به آب و غذا نگهداری و در هفته‌های دوم و چهارم قربانی شدند. نمونه‌های مندبیل حیوانات تهیه و بعد از مشاهدات هیستوپاتولوژی، روند ترمیم زخم در آنان تعیین شد. نتایج به دست آمده در دو گروه با آزمون Mann-whitney U مقایسه گردید.

یافته‌ها

در ۲ هفته بعد از جراحی، ۵ نمونه (۸۳/۳٪) از زخم‌های درمان شده با عسل، در مرحله شروع مینرالیزاسیون و ۱ نمونه (۱۶/۷٪) از آنها در مرحله رگ‌سازی قرار داشتند، در حالی که تمامی نمونه‌های کنترل در این زمان، در

مرحلهٔ رگ‌سازی قرار داشتند. در ۴ هفته بعد، ۴ عدد (۶۶/۷٪) از نمونه‌های تجربی در مرحلهٔ پایان مینرالیزاسیون و ۲ مورد (۳۳/۳٪) نیز در حال مینرالیزاسیون بودند. در این زمان، تمامی نمونه‌های شاهد در شروع مینرالیزاسیون قرار داشتند. تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه در هر دو زمان گزارش گردید (به ترتیب $p < 0.002$, $p < 0.015$).

نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد استفاده از عسل موجب تسریع در روند ترمیم ضایعات استخوانی در مندیبل موش صحرائی شده بود، هرچند انجام تحقیقات بیشتر با ارزیابی سایر متغیرهای مرتبط با روند ترمیم زخم همچنان ضرورت دارد.

کلید واژه‌ها

ترمیم، ضایعات استخوانی، عسل، موش، مندیبل